

Kommentarer til ministerens svar til Klima-, Energi- og Bygningsudvalget

Ministeren har fremsendt et svar på spørgsmål stillet fra Klima-, Energi- og Bygningsudvalget, d. 8. december 2014. Svaret fra ministeren er indgået 8. januar 2015 og har J nr.: 2014-3341.

Jeg skal indledningsvist beklage mine kommentarer herpå kommer så sent. Der har været en hel del møder i foråret, som det gav god mening at kende resultatet af, før udarbejdelsen af dette dokument.

Ministerens svar kommenteres i omvendt rækkefølge, da det vurderes at give det optimale forløb.

Kommentar til svar på spørgsmål C

Ministeren svarer:

Jeg er orienteret om, at Energistyrelsen allerede er i dialog med GeoDrilling Aps., med henblik på et snarligt møde. Mødet har til formål at styrke Energistirelsens vidensgrundlag for denne nye teknologi og dens anvendelsesmuligheder via en åben drøftelse af mulighederne for at sammenkoble ny viden med den øvrige tilgængelige viden på fjernvarmeområdet.

Mine kommentarer:

Jeg henvendte mig første gang til energistyrelsen d. 10. november 2014 med en konkret forespørgsel omkring et "Smart Energy" partnerskab, der var blevet annonceret, da jeg synes vi havde noget at bidrage med.

D. 16. november havde jeg ikke fået svar fra energistyrelsen, og sendte en mail til dit ministerium, med en generel beskrivelse af hvad vi arbejder med hos GeoDrilling og hvordan det kunne udgøre en central del af den grønne omstilling.

Allerede 18. november bliver det meddelt at henvendelsen er sendt videre til energistyrelsen.

Frem til 29. november hører jeg stadig intet fra energistyrelsen, og på denne dag henvender jeg mig til energiudvalget for at få arrangeret et foretræde.

11. december (samme dag som vi skal have foretræde for energiudvalget) får jeg endelig svar fra energistyrelsen. Her foreslår energistyrelsen, som du skriver, at vi afholder et møde.

Det forholder sig sådan at vi 17. december afholder en fremvisning af borearbejdet, hvorfor jeg skynder mig at invitere medarbejderen fra energistyrelsen til at deltage. **16 minutter** efter denne invitation er sendt får jeg svar om at der ikke er nogen hos energistyrelsen, der kan afse tid til at deltage.

Da jeg ikke havde mulighed for at køre til København i januar måned, inviterede jeg i stedet energistyrelsen til at komme på besøg på vores kontor. Her var ønsket dog at vi i stedet udskød mødet til februar måned.

Derfor opfordrer jeg til at vi finder en måde at komme i gang inden mødet, men får at vide at den pågældende medarbejder har travlt hele januar, og at februar passer bedst.

2. februar melder jeg mig klar til at finde en dato for et møde i København. Efter at have sendt en detaljeret mail med punkter, som ville være interessante at drøfte, vil medarbejderen gerne inddrage en kollega, og derfor bliver mødet afholdt 26. februar 2015.

Dagen oprinder og turen fra kontoret til København tager 3 timer, så der skal sættes en hel arbejdsdag af til mødet. Det viser sig ved ankomsten at medarbejderen jeg skal mødes med, havde første arbejdsdag i oktober måned 2014, altså havde vedkommende højest 2 måneders anciennitet, da min henvendelse skulle besvares. Det er naturligvis af samme grund, at der deltager en mere erfaren kollega på mødet, en kollega der tilsyneladende ikke er blevet briefet om baggrunden for min henvendelse inden mødet.

Mange af de spørgsmål jeg har kan der ikke svares på, fordi spørgsmålene vedrører andre afdelinger af

energistyrelsen. Der er også en generel skepsis over for min idé, uden der dog er nogen konkrete indsigelser. Hvis formålet med mødet var, som ministeren formulerede det "at styrke Energistyrelsens vidensgrundlag for denne nye teknologi og dens anvendelsesmuligheder via en åben drøftelse af mulighederne for at sammenkoble ny viden med den øvrige tilgængelige viden på fjernvarmeområdet", så var det helt sikkert det forkerte møde jeg var dukket op til!

Vi kom omkring flere forskellige områder, og undervejs blev jeg præsenteret for nogle overraskende synspunkter fra energistyrelsen. Lad mig give to eksempler:

(1) Energistyrelsen mener ikke der er noget problem med at udnytte spildvarme i fjernvarmenettet. Jeg fik forklaret at afgifterne ikke er nogen hindring for at fjernvarmeværkerne kan udnytte spildvarme, da projekterne er fint rentable på trods af afgifterne.

En interessant udtalelse i lyset af, at jeg er blevet fortalt, at du som minister på fjernvarmeværkernes årsmøde i 2014 har erkendt at afgiftssystemet spænder ben for udnyttelse af spildvarme.

(2) Energistyrelsen mener ikke at de nye lavenergihuse får et kølebehov, og de ville slet ikke høre tale om ordet "komfortkøling" i private parcelhuse. Det havde de fået at vide af en anden afdeling styrelsen, at der ingen problemer ville blive med.

Det er også ret interessant, når man ser på at flere store aktører på markedet tilbyder løsninger til passiv køling via jordslanger. F.eks. står det direkte på Danfoss hjemmeside her:

<http://dk.private.danfoss.com/Content/86ebd08c-8ec9-4ba3-a14d-2eab35cf2f32.html>

Efter 50 minutters møde blev jeg orienteret om at vi var nødt til stoppe mødet inden for 10 minutter, fordi den ene deltager fra energistyrelsen skulle til et andet møde. En hurtig afrunding blev derfor, at der ikke var noget energistyrelsen kunne hjælpe mig med. De fortalte at de ikke kunne arbejde med noget, som de ikke var blevet bedt om af politikerne, og på den måde kastede de altså bolden tilbage til dig.

Forestil hvor flad en fornemmelse det har været at køre 3 timer, for at få at vide at jeg er kørt forkert, og så ellers få lov at køre 3 timer hjem igen.

Jeg kan forsikre dig om at mødet ikke medvirkede til at styrke energistyrelsens vidensgrundlag, og der var absolut ikke var åbne drøftelser af mulighederne for at sammenkoble med øvrig tilgængelig viden på fjernvarmeområdet.

Kommentar til svar på spørgsmål B

Ministerens svar:

Jeg synes, ideen om et sammenhængende netværk af jordvarmeboringer indeholder en række spændende nye perspektiver, hvorfor jeg generelt forholder mig positivt over for den beskrevne teknologi.

Det er dog endnu for tidligt at konkludere, om teknologien også rummer et økonomisk og markedsfølsomt potentiale ift. fremtidens fjernvarme. Derudover er der en række aspekter, herunder juridiske, som på nuværende tidspunkt ikke er klart belyst.

Der findes flere offentlige programmer, som støtter forskning og udvikling, samt i visse tilfælde markedsmodning af nye teknologier, hvor der, efter ansøgning, er mulighed for at opnå yderligere offentlig støtte.

Mine kommentarer:

Jeg er naturligvis glad for at ministeren generelt forholder sig positiv over for ideen. I en vis udstrækning forstår jeg også ministerens bekymring om hvorvidt løsningen rummer et økonomisk og markedsfølsomt

potentiale. I den henseende vil jeg dog henvise til den forholdsvis store udbredelse af lodret jordvarme i Sverige og Tyskland. Der findes så vidt jeg ved omkring 600.000 jordvarmeboringer i Tyskland, og der bliver lavet flere hver eneste dag.

I Danmark har vi en jordvarmebekendtgørelse, som længe har spændt ben for lodret jordvarme. Det har miljøstyrelsen dog taget hånd om i et nyligt offentliggjort udredningsprojekt, som også danner grundlag for arbejdet med en ny bekendtgørelse på området.

Vi har også en lang række fjernvarmeværker, som forsyner byerne med opvarmning, og derved indskrænker mængden af huse, der har begrænset plads i haven, og derfor reducerer efterspørgslen efter lodret jordvarme yderligere. Det er derfor ganske naturligt, at vi ikke laver boringer i samme omfang, som det gøres i Tyskland.

Nu har værkerne så nogle udfordringer, som jeg skitserede i det materiale, som jeg kaldte "Fremtidens fjernvarme". Da ideen indeholder både varme og køling, har jeg i et stykke tid ledt efter et bedre navn, og valget faldt på "Termisk Smart Grid", da ideen rummer et netværk, der kan udveksle energi – i forhold til varme og kulde – på en smart måde. Det viser sig naturligvis at der er andre som arbejder på lignende løsninger, men indtil nu har det ikke været muligt at finde andre som bevidst vælger eller fravælger boringer i løsningen.

Som en sjov sidebemærkning havde vi møde med vores tyske samarbejdspartner i foråret, og hans firma arrangerer en årlig konference for jordvarmeboringer. Her foreslog han at temaet kunne være "hvordan kombineres jordvarmeboringer med fjernvarme". 30 minutter senere måtte ideen dog droppes, for han modtog via mail en invitation til et arrangement hos en leverandør, der havde stort set samme tema.

Noget rører sig altså i markedet, og fordi vi i Danmark har en unik viden på fjernvarmeområdet, mener jeg også at vi har den bedste position til at videreudvikle en idé som den der er fremlagt for energiudvalget.

Det er selvfølgelig fair, at du henviser til de offentlige støtteprogrammer, og dermed opfordrer os til at gå den vej for at demonstrere ideen i praksis. Vores idé er dog et paradigmeskift for den danske fjernvarmebranche, hvorfor det er svært at engagere de relevante samarbejdspartnere. Vi er en lille organisation og har ikke ressourcerne til at være projektledere på f.eks. et EUDP projekt. Det er her jeg forestiller mig at energistyrelsen kunne være katalysator, for at finde de relevante samarbejdspartnere.

Det viser sig da også at energistyrelsen er aktive i forhold til at afprøve forskellige teknologier. Bl.a. har jeg ad omveje fået at vide, at energistyrelsen har uddelt penge til at få demonstreret tanken om "fælles brineanlæg". Det minder meget om ideen vi præsenterede i energiudvalget, bortset fra at det er baseret på vandrette slanger, og derfor kræver et betydeligt areal. Det har da også vist sig svært at få ideen afprøvet i praksis, fordi der skal findes folk, som vil forpligte sig til at deltage. De udfordringer er langt mindre med boringer, da de kræver langt mindre plads, og som følge heraf kan laves flere steder i landet. Desværre har jeg lyttet mig til, at pengene der var sat af til et fælles brineprojekt, indgår i en større pulje, og derfor er på vej til at blive kanaliseret over i andre dele af projektet.

[Kommentar til svar på spørgsmål A](#)

Ministerens svar:

Formålet med EUDP projektet var at støtte udviklingen af teknologien ved at tilvejebringe viden, værktøjer og best practice for planlægning og design af varmepumpesystemer baseret på "lukkede" borehuller.

Projektets resultater blev fremlagt på et offentligt møde i Aarhus den 18. november 2014. Disse resultater er nu offentligt tilgængelige på projektets hjemmeside: <http://www.geoenergi.org>.

Det er hensigten, at den opnåede viden skal forblive tilgængelig for aktørerne i branchen, som frit kan anvende denne i forbindelse med udviklingen af nye projekter. GEUS har indtil videre ansvaret for at vedligeholde hjemmesiden. Gennem denne vidensdeling er der alle muligheder for, at de opnåede resultater vil blive inddraget i det fremtidige udviklings- og planlægningsarbejde på fjernvarmeområdet, hvor dette måtte være relevant.

Mine kommentarer:

Jeg havde selvfølgelig drømt om en langt mere proaktiv anvendelse af de resultater, der kom ud af projektet GeoEnergi. F.eks. har man i Tyskland pr. 1. april 2015 indført en støtteordning, der skal fremme udbredelsen af vedvarende energi, og det har haft en kæmpe effekt for vores tyske samarbejdspartner. For nylig har Det Hvide Hus også meldt ud at jordvarme skal spille en rolle i energioptimeringen af statslige bygninger i USA.

I GeoEnergi projektet har man f.eks. foreslået følgende:

For at fremme investeringerne i grøn energi, kunne man anbefale at der arbejdes på at finde en form for lånegaranti til investeringer i lodret jordvarme – og andre ”grønne” løsninger med relativ store anlægsudgifter og at en sådan lånemulighed knytter sig til ejendomme frem for til den nuværende ejer. Når tilbagebetalingstiden er længere end perioden en ejer påregner at bo i huset, vil investeringen derved på en gennemskuelig måde blive delt mellem flere ejere.

Lige nu oplever vi en stor bevægelse mod luft/vand varmepumper, fordi investeringsomkostningen er billigere og installationen er lettere. De kan også være fine til individuel opvarmning, men løser ikke behovet for udnyttelse af spildvarme og kan hverken køle eller varme lige så effektivt som jordvarme.

Opsummering

Som sammenfatning på ovenstående kan jeg derfor gentage mit spørgsmål, om ministeren vil sikre at energistyrelsen tilegner sig viden om jordvarmeboringer? Baggrunden for mit spørgsmål er naturligvis, at jeg ønsker at ministeren har det bedst mulige vidensgrundlag for at sætte den politiske dagsorden i den grønne omstilling af Danmark.

Energistyrelsen har spillet bolden over til dig, nu er spørgsmålet om du griber den, eller kaster den væk?

Med venlig hilsen

Søren Andersen
Direktør
GeoDrilling